

Inhoud

Inleiding 6

- Hoofdstuk 1 Het Examen Luisteren Programma I** 9
- 1.1** *Wat wordt er getoetst bij het examen?* 9
 - 1.2** *Hoe wordt het examen afgenomen?* 9
 - 1.3** *Welke onderwerpen kun je in het luisterexamen verwachten?* 10
 - 1.4** *Welke soorten luisterteksten bevat het examen?* 11
 - 1.5** *Wat voor vragen bevat het examen?* 13
 - 1.6** *Hoe kun je je het beste concentreren tijdens het examen?* 14

- Hoofdstuk 2 Wat is luisteren?** 15
- 2.1** *Verstaan* 15
 - 2.2** *Begrijpen* 17
 - 2.3** *Luisterdoelen en manieren van luisteren* 18

- Hoofdstuk 3 Strategisch luisteren** 21
- 3.1** *Voorkennis mobiliseren* 21
 - 3.2** *Aanwezige informatie gebruiken* 23
 - 3.3** *Beeld gebruiken* 25
 - 3.4** *Signaalwoorden gebruiken* 29

- Hoofdstuk 4 Strategisch omgaan met meerkeuzevragen** 30
- 4.1** *Kernwoorden gebruiken* 31
 - 4.2** *Synoniemen of omschrijvingen zoeken* 35
 - 4.3** *Foute antwoorden elimineren* 38
 - 4.4** *Op volledigheid letten* 48
 - 4.5** *Niet anticiperen op het goede antwoord* 48
 - 4.6** *Altijd antwoord geven* 49

- Hoofdstuk 5 Woordenschat** 50
- 5.1** *Omvang woordenschat* 50
 - 5.2** *Omgaan met onbekende woorden* 57
 - 5.3** *Uitbreiding van je woordenschat* 60

Hoofdstuk 6 Oefenen 61

Sleutel 72

Geraadpleegde literatuur 83

Achterflap *Stappenplan*

Inleiding

Luisteren doe je elke dag, naar collega's of klasgenoten, naar een docent of leidinggevende, naar de buschauffeur, naar de buurman, naar het nieuws op de radio of tv. Toch is luisteren niet makkelijk, vooral niet in een andere taal dan je moedertaal. Om als anderstalige in het Nederlands alles goed te verstaan en te begrijpen, moet je veel naar Nederlands geluisterd hebben en veel woorden kennen.

Taalniveau: B1

Dit boek is bedoeld voor mensen die het Staatsexamen Programma I willen gaan doen, en voor mensen die al vrij veel begrijpen maar nog verder willen oefenen. Om het examen te halen moet je luistervaardigheid ongeveer op niveau B1 zitten.

Dit is een globale beschrijving van niveau B1 voor luisteren:

Ik kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaardtaal wordt gesproken over vertrouwde zaken die ik regelmatig tegenkom op mijn werk, school, vrije tijd enz. Ik kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk langzaam en duidelijk gesproken wordt.

Bron: www.erk.nl

Je kunt ook nog per situatie bekijken of je op niveau B1 zit:

1 Gesprekken tussen moedertaalsprekers verstaan

Ik kan in het algemeen de hoofdpunten volgen van een uitgebreide discussie om mij heen, op voorwaarde dat er duidelijk gearticuleerd wordt in de standaardtaal.

2 Luisteren als lid van een live publiek

Ik kan ongecompliceerde korte praatjes over vertrouwde onderwerpen in grote lijnen volgen, op voorwaarde dat er duidelijk gearticuleerde standaardtaal gesproken wordt.

3 Luisteren naar aankondigingen en instructies

Ik kan eenvoudige technische informatie begrijpen, zoals gebruiksaanwijzingen voor apparaten. Ik kan gedetailleerde aanwijzingen opvolgen.

4 Luisteren naar tv, video- en geluidsopnames

Ik kan de hoofdpunten begrijpen van radionieuwsberichten en eenvoudig geluidsmateriaal over vertrouwde onderwerpen, indien langzaam en duidelijk gepresenteerd.

Naar: *Taalprofielen*, 2015

Kun je dit allemaal? Dan ben je waarschijnlijk klaar om Staatsexamen Luisteren Programma I te gaan doen. Dit boek kan je helpen om goed voorbereid aan het examen mee te doen.

Hoe is het boek opgebouwd?

In hoofdstuk 1 staat informatie over het Examen Luisteren I van het Staatsexamen NT2. Je krijgt informatie over de inhoud van het examen, over de lengte en de manier waarop het wordt afgenomen. Hoofdstuk 2 gaat over luistervaardigheid: wat is luisteren eigenlijk? En welke manieren van luisteren zijn er? Hoofdstuk 3 gaat over strategisch luisteren. Je leert strategieën om efficiënter te luisteren. In hoofdstuk 4 krijg je informatie over meerkeuzevragen en hoe je die het beste kunt aanpakken. Je gaat ook veel oefenen met dat soort vragen. In hoofdstuk 5 gaan we in op de woordenschat. Je gaat controleren of je woordenschat groot genoeg is en je gaat oefenen met het raden van onbekende woorden. Hoofdstuk 6 ten slotte bevat oefeningen die je goed voorbereiden op het Staatsexamen Luisteren I.

Wat voor materiaal is in het boek gebruikt?

Voor de luisterteksten en vragen hebben we Voorbeeldexamens Luisteren I gebruikt. Deze voorbeeldexamens zijn examens die in het verleden gebruikt zijn. Ook is er nieuw materiaal gemaakt dat op de examens lijkt en hetzelfde niveau heeft. Je komt teksten tegen die te maken hebben met opleiding, met werk, of met informatieve onderwerpen. De teksten in het examen zijn bijna allemaal informatief; dus

daarom zijn de teksten die voor dit boek gebruikt zijn, ook meestal informatieve teksten.

Op het examen moet je meerkeuzevragen beantwoorden, ABC-vragen. Je moet dus steeds kiezen uit drie mogelijke antwoorden. De vragen waarmee je in dit boek oefent, zijn ook allemaal zulke vragen. Op die manier krijg je veel ervaring met meerkeuzevragen.

Hoe kun je dit boek het beste gebruiken?

Je kunt je het beste voorbereiden op het Staatsexamen Luisteren I door alle hoofdstukken door te werken, zelfstandig of met een groep. Verder kun je het boek ook gebruiken als een naslagwerk, waarin je kunt opzoeken hoe je moet omgaan met moeilijke onderdelen. Als je bijvoorbeeld veel moeite hebt met meerkeuzevragen, kijk je nog even in hoofdstuk 4. Of als je tips wilt over het omgaan met woorden die je niet kent, lees je hoofdstuk 5 nog een keer.

Het stappenplan aan de binnenkant van de achterflap is een handige checklist die je kunt gebruiken als je het examen gaat doen.

Wat vind je op de website bij dit boek?

Allereerst vind je op de website alle audiofragmenten die je nodig hebt bij de oefeningen. De vragen staan meestal in het boek, voor de luisterfragmenten ga je naar de website. Als je een audiofragment moet openen, wordt dat in het boek met een icoontje aangegeven. Sommige oefeningen, zoals die van hoofdstuk 6, staan helemaal op de website. Dan krijg je ook feedback bij de antwoorden die je geeft. Je ziet dan niet alleen de goede antwoorden maar ook waarom je voor dat antwoord zou moeten kiezen.

Verder vind je op de website handig materiaal dat je kunt gebruiken, zoals een lijst met signaalwoorden en lijsten met frequente woorden.

1

Het Examen Luisteren Programma I

1.1 Wat wordt er getoetst bij het examen?

Tijdens het onderdeel Luisteren van het Staatsexamen NT2 Programma I wordt getoetst of je voldoende luistervaardig bent, dus of je luistervaardigheid op niveau B1 is (zie Inleiding). Er wordt speciaal gekeken of je genoeg begrijpt om een opleiding te kunnen volgen of werk te kunnen doen op mbo niveau 3 en 4.

1.2 Hoe wordt het examen afgenomen?

Tijdens het Examen Luisteren I werk je op de computer met een koptelefoon. Je krijgt luisterfragmenten met in totaal ongeveer 40 meerkeuzevragen. Het grootste deel van het examen bestaat uit audiofragmenten, zonder beeld. Aan het eind zitten nog een paar fragmenten met beeld. Het beeld is echter niet heel belangrijk; je kunt nooit een vraag beantwoorden door alleen naar het beeld te kijken. Je moet altijd goed luisteren.

Je ziet steeds eerst de vraag. Je hebt dan ongeveer 25 seconden tijd om de vraag goed te lezen. Dan start het audiofragment. Je kunt de vragen tijdens het luisteren of na afloop van het fragment beantwoorden. Daarna moet je op *volgende* klikken, en dan verschijnt de volgende vraag.

Om het examen binnen de tijd te maken, is het heel belangrijk om de vragen snel te beantwoorden. Je moet niet lang wachten met antwoord geven want dan krijg je het examen niet af. Als je het antwoord niet weet, is het dus belangrijk om toch een keuze te maken en op *volgende* te klikken.

Je kunt elk luisterfragment maar één keer horen of zien. Je kunt dus niet terugspoelen, stoppen of nog een keer luisteren.

Tip: Op de website van de staatsexamens (www.staatsexamensnt2.nl) kun je een filmpje bekijken waarin je de situatie en de computerschermen kunt zien.

Het luisterexamen duurt in totaal ongeveer 90 minuten. Je krijgt twee keer een kort rustmoment. Bij het luisterexamen mag je geen woordenboek gebruiken. Het is dus belangrijk dat je veel woorden kent. In hoofdstuk 5 lees je hoe je je woordenschat kunt uitbreiden.

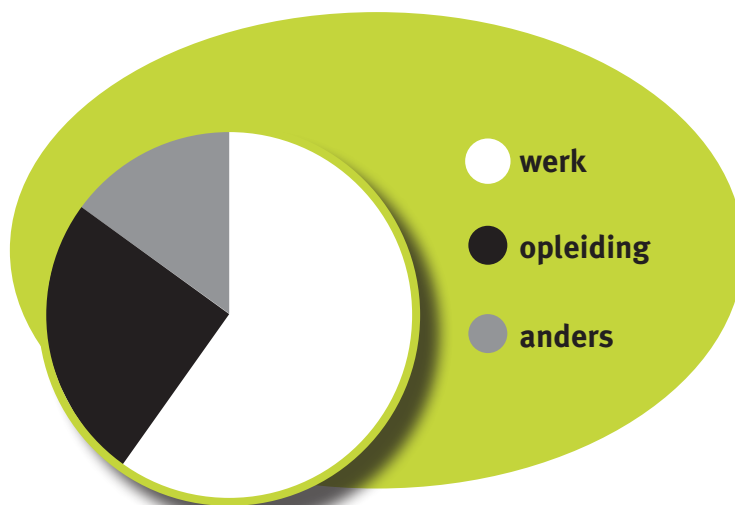
1.3 Welke onderwerpen kun je in het luisterexamen verwachten?

Je krijgt vijf of meer luisterfragmenten. Bij elk fragment zijn er tussen de vijf en tien vragen. Bijna alle fragmenten gaan over werk of een opleiding. Binnen die domeinen werk en opleiding kunnen wel sterk verschillende onderwerpen aan bod komen. Zo kan iemand vertellen over het werk in de kinderopvang, of over het werk in een fabriek.

Slechts een enkele keer bevat het examen een luistertekst over een onderwerp in een ander domein, bijvoorbeeld een luistertekst met uitleg over het weer in Nederland of een gesprek met iemand die voedingsadviezen geeft.

De voorbeeldexamens van de laatste jaren laten ongeveer de volgende verdeling zien in de drie domeinen:

Domeinen voorbeeldexamens:

1.4 Welke soorten luisterteksten bevat het examen?

Bijna alle fragmenten bestaan uit een interview: je hoort twee personen praten, de een stelt vragen, de ander vertelt. Zo wordt bijvoorbeeld aan een vrachtwagenchauffeur gevraagd welke route hij meestal rijdt. Of je hoort een docent vertellen wat je precies moet doen als je in een restaurant werkt.

In de opnames hoor je normaal taalgebruik: dat wil zeggen dat mensen soms vrij snel spreken en af en toe een foutje maken. Soms herhaalt iemand een halve zin op een iets andere manier. Woordjes als 'hij' en 'het' worden meestal uitgesproken als 'ie' en 't'. Ook is het mogelijk dat een spreker een licht accent heeft, maar je hoort nooit iemand die zwaar dialect spreekt.

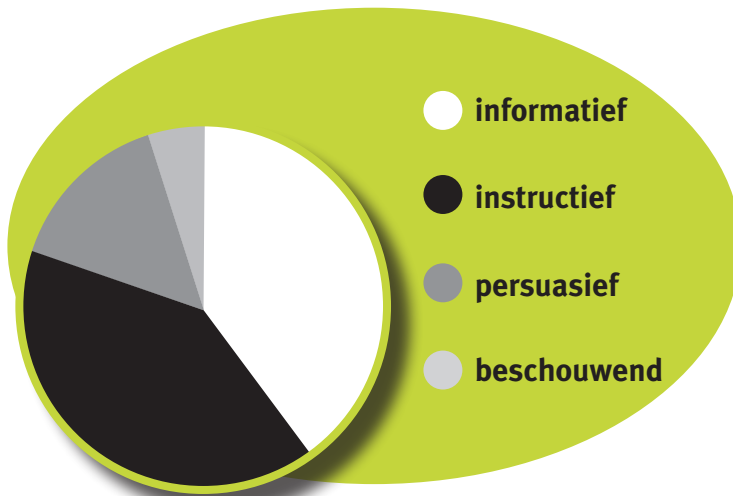
De tekstsoorten kunnen een beetje verschillen. Zo zijn er informatieve, instructieve, persuasieve en beschouwende teksten:

- **Informatieve teksten** zijn teksten waarbij een persoon informatie geeft aan een andere persoon. Iemand vertelt bijvoorbeeld hoe zijn werkdag meestal verloopt.

- Als iemand een andere persoon vertelt wat hij moet doen en hoe hij dat moet doen, noemen we dat een **instructieve tekst**. Een docent die aan leerlingen vertelt hoe ze hun opdracht moeten doen, geeft instructie. En iemand die een stagiair gaat begeleiden, geeft die stagiair instructies over het werk.
- Als een verteller iemand wil overtuigen, bijvoorbeeld om vrijwilligerswerk te gaan doen, dan noemen we dat een **persuasieve tekst**.
- Een enkele keer komt in het examen een **beschouwende tekst** voor. Dan geeft iemand zijn mening over een onderwerp. Als bijvoorbeeld een fotograaf vertelt waarom zij een foto mooi vindt, is dat een beschouwende tekst.

In de voorbeeldexamens van de laatste jaren staan vooral informatieve en instructieve teksten. De voorbeeldexamens laten ongeveer de volgende verdeling zien van de vier tekstsoorten:

Tekstsoorten voorbeeldexamens:

Hieronder staan wat voorbeelden van titels uit recente oefenexamens, zodat je een indruk krijgt van de tekstsoorten en onderwerpen.

Luistertekst	Jaar	Domein	Soort
Een gesprek met een receptioniste	2009	werk	informatief
Stage lopen in een bloemenwinkel	2009	opleiding	instructief
Een interview met een volksdansdocente	2011	anders	persuasief
Een interview met een cliniclown ¹	2013	werk	informatief
Een gesprek met een grimeur ²	2015	opleiding	instructief
Een interview met een vrachtwagenchauffeur	2015	werk	informatief

- 1 Een clown is iemand die mensen aan het lachen maakt. Een cliniclown werkt in een ziekenhuis voor zieke kinderen.
- 2 Een grimeur doet de make-up van acteurs.

1.5 Wat voor vragen bevat het examen?

Alle vragen zijn meerkeuzevragen: je moet uit A, B of C kiezen. In hoofdstuk 4 kun je lezen hoe je meerkeuzevragen het beste kunt aanpakken.

In totaal zijn er bij het Examen Luisteren I altijd 40 vragen. Het aantal vragen bij een fragment is heel verschillend: soms zijn er vijf vragen bij een fragment, maar het kunnen er ook negen of tien zijn.

Zoals gezegd duurt het examen ongeveer 90 minuten. Dat is vrij lang om geconcentreerd te blijven. Je krijgt wel twee keer een kort rustmoment, maar het is heel belangrijk dat je concentratie optimaal is. Hieronder vind je een aantal tips om je concentratie te verhogen:

1 Zorg ervoor dat je goed bent uitgerust.

Het is echt heel belangrijk dat je niet moe bent als je naar het examen gaat. Je kunt je veel beter concentreren als je goed geslapen hebt.

2 Kom ruim op tijd naar het examen.

Zorg dat je van tevoren het adres opzoekt en dat je weet hoe je daar kunt komen. Ga op tijd, zodat je niet gestrest aankomt. Met stress kun je je moeilijk concentreren.

3 Draag gemakkelijke kleding.

Een te strakke broek kan bijvoorbeeld afleiden. Bereid je ook voor op verschillende temperaturen, door een vest of een jasje te dragen dat je kunt uitdoen als je het warm krijgt.

4 Ontdek hoe je je concentratie kunt verhogen.

Tijdens het oefenen met dit boekje kun je uitproberen wat je kunt doen om zo geconcentreerd mogelijk te luisteren. Veel mensen vinden het fijn om kernwoorden op een kladblaadje te schrijven terwijl ze luisteren. Anderen willen graag chocola eten, of met een klein balletje in hun handen spelen. Voor iedereen werkt dit anders. Probeer dus verschillende dingen uit.

5 Raak niet in paniek als je een vraag niet kunt beantwoorden.

Je hoeft niet 100% te scoren om te slagen. Meestal is ongeveer 70% voldoende. Het is dus niet erg als je een stukje tekst niet hebt begrepen of een vraag fout beantwoordt. Ga gewoon verder. Geef altijd een antwoord ook als je het niet (zeker) weet. Wacht niet te lang met het kiezen van een antwoord, maar ga verder naar de volgende vraag. Blijf niet nadenken over de vorige vraag en het vorige fragment!